

GEWONE ZITTING 2016-2017

13 JUNI 2017

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

**VOORSTEL VAN BIJZONDERE
ORDONNANTIE**

**tot wijziging van de bijzondere wet van
12 januari 1989 met betrekking tot de
Brusselse instellingen, teneinde een
bijkomende onverenigbaarheid in te voeren
voor de volksvertegenwoordigers van het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement**

(ingedien door de heer Vincent DE WOLF (F))

Toelichting

De kwestie van de cumulatie van mandaten en de onverenigbaarheidsregels wordt op zeer uiteenlopende manieren onthaald bij de politici zelf, zoals blijkt uit de verschillende voorstellen die op elk machtsniveau werden ingediend.

De burgers vragen weliswaar dringend, en zeer terecht, meer transparantie en politieke ethiek van hun vertegenwoordigers, maar dat mag niet uitmonden in een riskante herziening van het huidige systeem. De indieners van dit voorstel zijn immers van mening dat de beperking van de mandaten strikt geobjectiveerd moet worden, teneinde zo adequaat mogelijk te reageren op de bestuurscrisis die alle deelgebieden van het Koninkrijk treft.

De voornaamste bewegreden voor de invoering van een bijkomende onverenigbaarheid moet de beschikbaarheid van de mandataris zijn, om optimaal de functies uit te oefenen die hem zijn toegekend. Hij moet de nodige tijd besteden aan elk politiek mandaat dat hij uitoefent, zonder ooit het vertrouwen aan te tasten dat zijn kiezers hem hebben geschenken.

SESSION ORDINAIRE 2016-2017

13 JUIN 2017

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

**PROPOSITION D'ORDONNANCE
SPÉCIALE**

**modifiant la loi spéciale du
12 janvier 1989 relative aux institutions
bruxelloises en vue d'instaurer une
incompatibilité supplémentaire dans le
chef des députés du Parlement de la
Région de Bruxelles-Capitale**

(déposée par M. Vincent DE WOLF (F))

Développements

La question du cumul des mandats et des règles d'incompatibilité fait l'objet d'appréciations très variées au sein de la classe politique elle-même, comme en témoignent les propositions diverses déposées à chaque niveau de pouvoir.

S'il est vrai que les citoyens réclament, à très juste titre, davantage de transparence et d'éthique politique à leurs élus, cela ne doit toutefois pas déboucher sur une refonte hasardeuse du système en place. Les auteurs de la présente proposition estiment, en effet, que la limitation des mandats doit être strictement objectivée, en vue d'apporter la réponse la plus pertinente à la crise de gouvernance qui frappe l'ensemble des entités du Royaume.

La principale motivation à l'instauration d'une incompatibilité supplémentaire doit être la disponibilité du mandataire, afin d'exercer les fonctions qui lui ont été conférées, de manière optimale. Il doit pouvoir consacrer le temps nécessaire à chacun des mandats politiques qu'il exerce, sans jamais mettre à mal la confiance qui lui a été accordée par les électeurs.

Daarom wordt een nieuwe onverenigbaarheid voorgesteld voor de volksvertegenwoordigers van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement. Op die manier wordt het mandaat van lid van het Parlement onverenigbaar met een bezoldigd uitvoerend mandaat op lokaal niveau (burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters), voor de gemeenten die meer dan 50.000 inwoners tellen.

De drempel van 50.000 inwoners werd niet toevallig gekozen. Hij wordt dikwijls gebruikt in het Europees en Belgisch recht om een tussenliggende categorie van inwoners aan te duiden, hetzij een noodzakelijke aanduiding om de nadere regels en de gevolgen van elke politieke beslissing te structureren. Zo komt die drempel met name voor in de Nieuwe Gemeentewet, wanneer het inkomen van de burgemeesters en schepenen wordt vastgelegd.

Waar sommige decumulatiemechanismen gebaseerd zijn op willekeurige criteria zoals het « penetratiepercentage », heeft de invoering van een vaste drempel het voordeel van duidelijk, begrijpelijk en voorspelbaar te zijn. Met zo'n criterium kunnen de kiezers voorzien of de kandidaten voor wie ze stemmen al dan niet hun lokale functie zullen moeten neerleggen als ze worden verkozen in het gewestparlement.

Er moet overigens worden opgemerkt dat de indieners een werkelijke onverenigbaarheid wensen in te voeren. Er zou dus geen sprake van kunnen zijn dat een gewestelijke volksvertegenwoordiger zijn lokale uitvoerende functie in naam zou behouden en de uitvoering van die functie zou delegeren aan een derde.

De voorgestelde regel is dus volstrekt evenredig, rekening houdend met de nagestreefde doelstelling. Enerzijds wordt daardoor een evenwichtige samenstelling van het gewestparlement gewaarborgd dankzij de deskundigheid van zijn leden die een zekere lokale verankering hebben en anderzijds wordt de optimale werking van de assemblee verzekerd door erop toe te zien dat de leden zich er volledig op kunnen toeleggen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Deze bepaling lokt geen commentaar uit.

Artikel 2

In de bijzondere wet van 12 januari 1989 worden de vereiste voorwaarden bepaald om lid van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement te zijn, evenals de regeling betreffende de onverenigbaarheden. In artikel 12, § 5 van de bijzondere wet wordt bovendien bepaald dat « het Parlement bij ordonnantie bijkomende onverenigbaarheden [kan] instellen ». Iedere nieuwe onverenigbaarheid moet worden goedgekeurd met een meerderheid van twee derde van de uitgebrachte stemmen en bij volstrekte meerderheid van de stemmen in elke taalgroep, zoals bepaald in artikel 28 van diezelfde bijzondere wet.

Aussi, il est proposé d'instaurer une nouvelle incompatibilité dans le chef des députés du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale. Le mandat de membre du Parlement devenant, ainsi, incompatible avec un mandat exécutif rémunéré au niveau local (bourgmeisters, échevins et présidents de CPAS), pour les communes comptant plus de 50.000 habitants.

Le seuil des 50.000 habitants n'a pas été choisi au hasard. Il est fréquemment utilisé en droit européen et en droit belge pour identifier une catégorie intermédiaire d'habitants, soit une indication nécessaire pour structurer les modalités et les effets de toute décision politique. Ainsi, ce seuil figure-t-il, notamment, dans la Nouvelle loi communale, lorsqu'il s'agit d'établir les revenus des bourgmestres et des échevins.

Alors que certains mécanismes de décumul s'appuient sur des critères aléatoires comme le « taux de pénétration », l'instauration d'un seuil fixe a le mérite d'être clair, compréhensible et prévisible. Un tel critère permet aux électeurs de prévoir si les candidats pour qui ils votent devront ou non se démettre de leur fonction locale s'ils sont élus au Parlement régional.

Par ailleurs, il est à noter que la volonté des auteurs est d'instaurer une véritable incompatibilité. Aussi, il ne saurait être question pour un député régional de conserver sa fonction exécutive locale en titre tout en délégant l'exercice de cette fonction à un tiers.

La règle proposée est, donc, tout à fait proportionnelle compte tenu de l'objectif poursuivi. Elle permet, d'une part, de garantir une composition équilibrée du Parlement régional grâce à l'expertise apportée par ses membres bénéficiant d'un ancrage local certain et, d'autre part, d'assurer le fonctionnement optimal de l'assemblée en veillant à ce que ses membres puissent s'y consacrer pleinement.

Commentaire des articles

Article 1er

Cette disposition n'appelle pas de commentaire.

Article 2

La loi spéciale du 12 janvier 1989 détermine les conditions requises pour être membre du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, ainsi que le régime des incompatibilités. L'article 12, § 5, de la loi spéciale stipule, en outre, que « le Parlement peut par ordonnance déterminer des incompatibilités supplémentaires ». Toute nouvelle incompatibilité devant être adoptée à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés et à la majorité absolue des suffrages dans chaque groupe linguistique, comme l'indique l'article 28 de cette même loi spéciale.

Er wordt dus voorgesteld om het mandaat van lid van het Parlement onverenigbaar te maken met een bezoldigd uitvoerend mandaat van burgemeester, schepen of OCMW-voorzitter, voor de gemeenten met meer van 50.000 inwoners.

Een gelijkaardige regel bestaat al voor de Belgische leden van het Europees Parlement, op grond van de wet van 23 maart 1989. Het is dus legitiem en billijk om de toepassing daarvan uit te breiden naar de leden van het gewestparlement.

Artikel 3

Dit artikel lokt geen bijzondere commentaar uit.

Aussi, il est proposé de rendre incompatible le mandat de membre du Parlement avec un mandat exécutif rémunéré de bourgmestre, d'échevin ou de président de CPAS, pour les communes de plus de 50.000 habitants.

Une règle similaire existe déjà dans le chef des membres belges du Parlement européen, en vertu de la loi du 23 mars 1989. Il est, donc, légitime et équitable d'en étendre l'application aux membres du Parlement régional.

Article 3

Cet article n'appelle pas de commentaire particulier.

Vincent DE WOLF (F)

VOORSTEL VAN BIJZONDERE ORDONNANTIE

**tot wijziging van de bijzondere wet van
12 januari 1989 met betrekking tot de
Brusselse instellingen, teneinde een
bijkomende onverenigbaarheid in te voeren
voor de volksvertegenwoordigers van het
Brussels Hoofdstedelijk Parlement**

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 118, § 2 van de Grondwet.

Artikel 2

In artikel 12, § 2 van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen wordt een nieuw vierde lid toegevoegd, luidend :

« Onverminderd andere grondwettelijke en wettelijke onverenigbaarheden, is het mandaat van lid van het Parlement onverenigbaar met de functie van burgemeester, schepen of voorzitter van een openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van de gemeenten met meer dan 50.000 inwoners. ».

Artikel 3

Deze ordonnantie treedt in werking bij de volgende volledige vernieuwing van het Brussels Hoofdstedelijk Parlement.

PROPOSITION D'ORDONNANCE SPÉCIALE

**modifiant la loi spéciale du
12 janvier 1989 relative aux institutions
bruxelloises en vue d'instaurer une
incompatibilité supplémentaire dans le
chef des députés du Parlement de la
Région de Bruxelles-Capitale**

Article 1^e

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 118, § 2, de la Constitution.

Article 2

À l'article 12, § 2, de la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, il est ajouté un nouvel alinéa 4, rédigé comme suit :

« Sans préjudice des autres incompatibilités constitutionnelles et légales, le mandat de membre du Parlement est incompatible avec la fonction de bourgmestre, d'échevin ou de président de centre public d'action sociale pour les communes comptant plus de 50.000 habitants. ».

Article 3

La présente ordonnance entre en vigueur lors du prochain renouvellement intégral du Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Vincent DE WOLF (F)